

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 33¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою унеможливлення проведення фінансових операцій з готівкою, які містять високий ризик їх можливого використання з протиправною метою, а також зменшення терміну проведення досліджень готівки в Національному банку України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступним за днем її офіційного опублікування, крім підпунктів 2 та 4 пункту 2 Змін, які набирають чинності з 01 серпня 2024 року.

4. Надавачам платіжних послуг до 01 серпня 2024 року привести свою діяльність у відповідність до вимог, встановлених підпунктів 2 та 4 пункту 2 Змін.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

1. У розділі I:

1) пункт 2² доповнити новим абзацом такого змісту:

“Надавач платіжних послуг несе відповідальність за порушення вимог цієї Інструкції, передбачену законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку, включаючи за діяльність комерційних агентів, які банк/платіжна установа / емітент електронних грошей залучає для виконання платіжних операцій, що передбачають приймання готівки.”;

2) пункт 2³ після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

“Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов’язані забезпечити дотримання своїми комерційними агентами вимог Закону про послуги та цієї Інструкції з питань здійснення операцій з приймання готівки через пункти надання фінансових послуг та із застосуванням платіжних пристроїв.”.

У зв’язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим.

2. У розділі VI:

1) розділ після пункту 111 доповнити новим пунктом 111¹ такого змісту:

“111¹. Надавач платіжних послуг/комерційний агент під час надання платіжної послуги користувачу не є платником або отримувачем за платіжною операцією, що ініційована платником на користь отримувача.”.

2) пункт 128 викласти в такій редакції:

“128. Надавач платіжних послуг/комерційний агент приймає від користувача готівку національної валюти за такими прибутковими касовими документами:

1) банк за платіжною інструкцією на переказ готівки приймає від: резидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремлених підрозділів, відокремлених підрозділів юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України

від імені юридичної особи-нерезидента, фізичних осіб, включаючи фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність відповідно до законодавства України;

нерезидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, представництв таких юридичних осіб в Україні, які не здійснюють підприємницької діяльності на території України від імені юридичної особи-нерезидента, офіційних представництв, міжнародних організацій та їх філій, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництв інших організацій з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави і не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України, фізичних осіб;

2) небанківський надавач платіжних послуг за платіжною інструкцією на переказ готівки приймає від:

резидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремлених підрозділів, відокремлених підрозділів юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи-нерезидента, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність і фізичних осіб;

нерезидентів України - фізичних осіб.

Надавач платіжних послуг/комерційний агент приймає готівку за платіжною інструкцією на переказ готівки від:

юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність для зарахування виключно на рахунки;

фізичних осіб:

для зарахування на рахунки отримувачів;

для переказу без відкриття рахунку на користь фізичних осіб (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) з метою отримання його готівкою в національній валюті.

за рахунками, які формуються юридичною особою/фізичною особою-підприємцем - отримувачем платежів на сплату платежів за товари, роботи, послуги відповідно до укладених договорів на користь таких юридичних осіб/фізичних осіб-підприємців;

3) за прибутковим касовим ордером - від працівників банку за внутрішньобанківськими операціями;

4) за документами, установлені відповідною платіжною системою, від:

юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність для зарахування виключно на рахунки;

фізичних осіб:

для зарахування на рахунки отримувачів;

для переказу без відкриття рахунку на користь фізичних осіб (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) з метою отримання його готівкою в національній валюті.”;

3) розділ після пункту 128 доповнити новим пунктом 128¹ такого змісту:

“128¹. Банк приймає готівку (готівкову виручку) від небанківських надавачів платіжних послуг та їх комерційних агентів, які мають підстави для самостійного здавання готівки, отриманої ними через платіжні пристрої для подальшого зарахування фактичної її суми на розрахунковий рахунок небанківського надавача платіжних послуг за платіжною інструкцією на переказ готівки, за умови наявності документа, що підтверджує факт розвантаження платіжного пристрою, який залишається в документах дня банку.

Банк під час приймання готівки (готівкової виручки) від небанківських надавачів платіжних послуг та їх комерційних агентів, перевіряє відповідність суми по документу, що підтверджує факт розвантаження платіжного пристрою з сумою готівки, що здається як виручка відповідно до нормативно-правового акта Національного банку з питань ведення касових операцій у національній валюті в Україні.”;

4) підпункти 2, 3 пункту 140 викласти в такій редакції:

“2) за платіжною інструкцією на видачу готівки:

видача готівки фізичним особам (включаючи фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) і юридичним особам з їх рахунків;

видача готівки фізичним особам (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) за переказом без відкриття рахунку;

за операціями з рахунками умовного зберігання (ескроу);

видача готівки фізичним особам за операціями з погашення електронних грошей;

за операціями з відшкодування сумнівних банкнот, які за результатами дослідження Національного банку визнані платіжними;

3) за документом на отримання переказу готівкою в національній валюті, установленим відповідною платіжною системою - фізичним особам (включаючи

фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) і юридичним особам з їх рахунків;

видача готівки фізичним особам (крім фізичних осіб підприємців та фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) за переказом без відкриття рахунку;”.

3. У розділі VII:

1) пункти 163 та 167 викласти в такій редакції:

“163. Банк (філія, відділення) передає для дослідження до Національного банку:

1) сумнівну національну валюту, навмисно пошкоджені банкноти, пошкоджену національну валюту, банкноти (монети) з дефектами виробника протягом 15 робочих днів з дня їх вилучення з обігу;

2) сумнівну іноземну валюту протягом 30 робочих днів з дня їх вилучення з обігу.

Дослідження банкнот (монет) з дефектами виробника та сумнівної іноземної валюти здійснює Департамент грошового обігу Національного банку.”;

“167. Національний банк проводить дослідження сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника, а також сумнівної іноземної валюти з дня їх надходження до Національного банку у строки, які не можуть перевищувати для:

1) сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника – 30 робочих днів;

2) сумнівної іноземної валюти – 60 робочих днів.

Національний банк за результатами досліджень сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника оформляє акт про дослідження сумнівних банкнот (монет).”;

2) у підпункті 4 пункту 169 цифри “30” замінити цифрами “15”.